

УКРАЇНА

(19) UA (11) 47443 (13) U
(51) МПК (2009)
A01G 7/00МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІОПИС
ДО ПАТЕНТУ
НА КОРИСНУ МОДЕЛЬвидається під
відповідальність
власника
патенту

(54) СПОСІБ ВЕГЕТАТИВНОГО РОЗМНОЖЕННЯ ЕХІНАЦЕЇ БЛІДОЇ

1

2

(21) u200903140

(22) 03.04.2009

(24) 10.02.2010

(46) 10.02.2010, Бюл.№ 3, 2010 р.

(72) ПОСПЕЛОВ СЕРГІЙ ВІКТОРОВИЧ

(73) ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКА-
ДЕМІЯ

(57) Спосіб вегетативного розмноження ехінацеї блідої, що включає розсаджування часток кореневища маточної рослини, який відрізняється тим, що розсаджують кореневища із розеткою листків, які утворилися із бруньок відновлення після підрізання маточної рослини на глибині 5-10 см до початку цвітіння ехінацеї.

Корисна модель відноситься до області сільськогосподарства і може знайти застосування в рослинництві, селекції, квітникарстві та ботаніці.

Відомий спосіб вегетативного розмноження ехінацеї блідої (*Echinacea pallida* (Nutt.) Nutt.) (див. Порада О.А. Біоекологічні особливості *Echinacea pallida* Nutt. у Лісостепу України // Інтродукція рослин, 2006. - №3. - С.79-82.) (прототип). При цьому маточні рослини третього року вегетації восени або весною викопують, гострим ножом поділяють кореневища впоперек на частки не менше трьох сантиметрів, а потім висаджують у ґрунт.

При такому способі коефіцієнт розмноження складає від двох до чотирьох, що недостатньо для швидкого розмноження цінних форм ехінацеї. Крім того, травмується кореневище, що негативно впливає на процес вкорінення.

Задача, на рішення якої спрямована корисна модель, полягає у підвищенні коефіцієнту розмноження ехінацеї блідої.

Воно досягається за рахунок того, що маточні рослини весною, до цвітіння рослини, підрізають на глибині 5-10см від поверхні ґрунту, внаслідок цього на них закладаються бруньки, із яких відновлюються кореневища. Після відростання їх відокремлюють від маточних рослин та розсаджують.

Ехінацея бліда (*Echinacea pallida* (Nutt.) Nutt.) - багаторічна рослина родини Айстрові, використовується як лікарська, декоративна і медоносна культура. Особливістю її біології є утворення вертикально-потовщеного кореневища, яке глибоко проникає у ґрунт.

Вегетативний спосіб розмноження полягає у поділі кореневища. В подальшому їх висаджують у ґрунт, вони вкорінюються та утворюють нову рослину. При застосуванні цього методу коефіцієнт розмноження, в залежності від якості маточної рослини, складає від двох до чотирьох, а в середньому - 3,14 (див. таблиця).

Таблиця

Ефективність розмноження ехінацеї блідої

Дослідні рослини	Розмноження восени або рано весною, коеф. розмноження (за прототипом)	Розмноження запропонованим способом, коеф. розмноження
Зразок 1	3	5
Зразок 2	4	5
Зразок 3	2	6
Зразок 4	2	4
Зразок 5	4	7
Зразок 6	3	5
Зразок 7	4	6
Середнє	3,14	5,43
t _{теор.}	1,94	
t _{факт.}	6,35	

(19) UA (11) 47443 (13) U

Біологічною особливістю ехінацеї блідої є її здатність відновлювати ріст кореневої системи після пошкодження за рахунок закладення нових бруньок на кореневищі. Саме це і було використано нами у пропонованому способі.

Після підрізання кореневища на глибині 5-10 см від поверхні ґрунту на тій частині, що залишається у фунті, закладаються бруньки відновлення. Згодом з них розвиваються нові пагони, які через 1,5-2,0 місяці після підрізання виносять на поверхню розетку листків. Після цього їх можна відокремлювати від маточної рослини і висаджувати у ґрунт. До кінця вегетаційного періоду вони вкорінюються і утворюють повноцінну рослину, яка успішно перезимовує і на наступний рік зацвітає.

В результаті експериментів було встановлено, що якщо маточні рослини підрізати менше, ніж на п'ять сантиметрів, то утворюються рослини із короткими кореневищами, які після розсаджування погано вкорінюються. Після підрізання маточних рослин більше, чим на 10 см період утворення бруньок і відростання подовжується. Внаслідок цього молоді рослини не встигають достатньо розвинути до кінця вегетаційного періоду і погано перезимовують. Для того, щоб цикл «закладення бруньок - відростання - вкорінення» відбувався у оптимальні строки, краще всього маточні рослини підрізати до початку цвітіння, що відповідає першій-другій декадам травня.

В таблиці наведені дані, які підтверджують, що за пропонованим способом коефіцієнт розмно-

ження становить 5,4, що достовірно перевищує відомий спосіб. Це підтверджується статистичною обробкою даних: $t_{\text{факт}} > t_{\text{теор}}$.

Спосіб здійснюється наступним чином.

На ділянках, де вирощується ехінацея бліда вимічають маточні рослини, які у першу-другу декади травня підрізають на 5-10 см. Через 1,5-2,0 місяці на тому місці відростають декілька нових рослин (від 4 до 7). Їх акуратно відокремлюють від маточної рослини і розсаджують. До кінця вегетаційного періоду молоді рослини вкорінюються і на наступний рік зацвітають.

Приклад. Необхідно розмножити перспективні зразки ехінацеї блідої. Для цього у першу - другу декади травня маточні рослини підрізають на глибині 5-10 см, і через 1,5-2,0 місяці утворені кореневища з розеткою листків відокремлюють від маточної рослини і розсаджують. До кінця вегетаційного періоду вони вкорінюються і на наступний рік утворюють повноцінні рослини. При цьому із однієї маточної рослини можна отримати від чотирьох до семи нових рослин.

За прототипом весною відкопують кореневища ехінацеї блідої, розрізають їх впоперек і висаджують у фунт. При такому способі розмноження від однієї маточної рослини отримують від двох до чотирьох нових рослин.

Таким чином, при застосуванні пропонованого способу підвищується коефіцієнт розмноження, що підтверджує його переваги.